Scilla peruviana

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Scilla* is afgeleid van het Oudgriekse *skylla*, wat verwijst naar de zeui of zee-ui (*Drimia maritima*, voorheen *Scilla maritima*), een verwante plant die al in de oudheid bekend was. De soortnaam *peruviana* ('uit Peru') is een historische misvatting. Linnaeus gaf de plant deze naam in 1753 omdat de bollen naar verluidt in Europa arriveerden op een schip genaamd 'Peru' vanuit Spanje, de ware herkomst. De plant is dus niet afkomstig uit Peru. Een gangbare Engelse naam is dan ook Portuguese Squill.

Taxonomie

De plant is een bolgewas dat van oudsher tot de Aspergefamilie (*Asparagaceae*) wordt gerekend, sectie *Scilloideae*, al is de taxonomische positie van het geslacht *Scilla* in de loop der tijd veranderd. Tegenwoordig wordt de soort door sommige botanici in een apart geslacht geplaatst.

- *Rijk*: Plantae
- *Orde*: Asparagales
- *Familie*: Asparagaceae
- *Onderfamilie*: Scilloideae
- *Geslacht*: *Scilla* (of soms *Oncostema*)
- *Soort*: *peruviana*

Foto: Piet Kok

Voorzitter: voorzitter@nrvwebsite.nl
Secretariaat: secretariaat@nrvwebsite.nl
Webmaster: webmaster@nrvwebsite.nl
Website: nrvwebsite.nl
Facebook: https://www.facebook.com/groups/505404964892414
Instagram: https://www.instagram.com/rotsplantenvereniging_nrv

Synoniemen

Vanwege de brede verspreiding en de taxonomische veranderingen in het verleden heeft *Scilla peruviana* een groot aantal synoniemen. Enkele van de meest voorkomende of botanisch relevante synoniemen zijn:

- *Oncostema peruviana* (L.) Speta (een recentere voorgestelde naam in een ander geslacht)
- *Hyacinthus peruvianus* (L.) E. Vilm.
- *Melomphis peruviana* (L.) Raf.
- *Scilla hemisphaerica* Boiss.

Variëteiten en Cultivars

Van *Scilla peruviana* bestaan er, afgezien van de wildvorm, enkele beschreven variëteiten en diverse cultivars, die voornamelijk verschillen in bloemkleur, bloeitijd en robuustheid. De variëteiten zijn vooral op basis van geografische locatie en subtiele morfologische verschillen beschreven, zoals *Scilla peruviana* var. *diluta*. Onder de cultivars zijn de volgende het meest bekend:

- *Scilla peruviana* 'Alba': Een witte vorm van de Peruaanse sterhyacint, met een iets compactere groei.
- *Scilla peruviana* 'Dark Star': Gekweekt vanwege zijn diep donkerblauwe bloemen en een extra lange bloeiperiode.
- *Scilla peruviana* 'Caribbean Jewel Sapphire Blue': Een cultivar die wordt aangeprezen als meer tolerant voor koelere klimaten dan de typesoort.
- *Scilla peruviana* 'Early Blue': Wordt gekenmerkt door een extra vroege bloei en een sterke, robuuste groei.

Familie

Scilla peruviana behoort tot de familie *Asparagaceae* (Aspergefamilie). Vroeger werd de plant in de Liliaceae (Leliefamilie) of Hyacinthaceae geplaatst.

Hoogte

De bloemstelen worden doorgaans *20 tot 40 centimeter* hoog, soms tot 50 centimeter. Het bladrozet blijft laag bij de grond.

Bloemkleur

De bloemen zijn meestal *violetblauw* tot *lavendelblauw*, intens van kleur. Er bestaan echter ook cultivars met *witte* of lichtere blauwe bloemen. De bloeiwijze is een opvallende, grote, kegelvormige tros die wel 15 cm breed kan worden en tot 50 stervormige bloemetjes bevat.

Bladkleur

De bladeren zijn *diepgroen*, breed, lintvormig en vlezig. Ze verschijnen meestal in de late herfst of vroege winter en blijven groen gedurende de winter en de lente.

Bloeiperiode

De plant bloeit in de *late lente* tot de *vroege zomer*, van *mei* tot *juni*. De bloei kan lang aanhouden, vaak drie weken of langer.

Standplaats

Scilla peruviana gedijt het beste op een *zonnige* tot *lichte halfschaduw* plek. De grond moet *goed doorlatend* zijn, humusrijk en mag *niet te rijk* zijn. Net als veel Mediterrane bollen heeft hij behoefte aan een warme en droge rustperiode in de zomer. De plant verdraagt een neutrale tot kalkrijke bodem.

Herkomst

De plant is inheems in het *westelijke Middellandse Zeegebied* (Zuidwest-Europa en Noordwest-Afrika), met name Portugal, Spanje en delen van Italië.

Soort gewas

Het is een *bolgewas* en een *kruidachtige vaste plant* (perenniaal). Het blad sterft in de zomer af na de bloei, maar de bollen zijn meerjarig.

Vermeerderingswijze

Vermeerdering vindt plaats door het *verdelen* van de bollen in de late zomer of vroege herfst, of door *zaaien*. De plant verwildert langzaam door de vorming van nieuwe bollen rond de moederbol en door zelfzaai.

Klimaatzone (USDA-zones)

Scilla peruviana is matig winterhard. Hij wordt meestal gekweekt in USDA-zones *8 tot 10*. In koudere zones, zoals zone 7, kan hij met winterbescherming overleven, maar vaak wordt hij dan als kuipplant gehouden om vorstvrij te overwinteren.

Insecten

De bloemtrossen zijn zeer aantrekkelijk voor *bijen* en andere *bestuivers* vanwege de overvloed aan nectar en pollen in de stervormige bloemetjes.

Bronvermelding

https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:540971-1

https://www.smgrowers.com/products/plants/plantdisplay.asp?plant_id=1705

https://www.gardenia.net/plant/scilla-peruviana

https://www.schetsservice.nl/planten/peruaanse-sterhyacint-scilla-peruviana/

https://www.tuinadvies.nl/plantengids/6330/scilla-peruviana

https://www.youtube.com/shorts/LIDkcKY5Fgg

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	*Scilla* (Grieks voor zee-ui), *peruviana* (uit Peru, foutieve naamgeving na schip 'Peru')
Taxonomie	Rijk: Plantae, Familie: Asparagaceae (Scilloideae), Geslacht: *Scilla* (soms *Oncostema*), Soort: *peruviana*
Synoniemen	*Oncostema peruviana*, *Hyacinthus peruvianus*, *Melomphis peruviana*, *Scilla hemisphaerica*
Variëteiten en Cultivars	'Alba', 'Dark Star', 'Caribbean Jewel Sapphire Blue', 'Early Blue'
Familie	Asparagaceae (Aspergefamilie)
Hoogte	20 tot 40 cm
Bloemkleur	Violetblauw, lavendelblauw (ook wit bij cultivars)
Bladkleur	Diepgroen
Bloeiperiode	Late lente tot vroege zomer (mei-juni)
Standplaats	Zon/lichte halfschaduw, goed doorlatende, kalkrijke grond
Herkomst	Westelijk Middellandse Zeegebied (Spanje, Portugal, Noordwest-Afrika)
Soort gewas	Bolgewas, kruidachtige vaste plant
Vermeerderingswijze	Deling van bollen, zaaien
Klimaatzone (USDA-zones)	8-10 (met bescherming zone 7)
Insecten	Trekt bijen en andere bestuivers aan